

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИИ

ТАНДЕМЪТ или КАК СЕ СЪЗДАВАШЕ ПЪРВАТА МЕТОДИКА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ НА КУКЛЕНИ АКТЬОРИ

Илкова, Катерина (2018), София, Севън уейс ООД, ISBN 976-619-91254-0-3,
E-mail: ilkova_theatre@abv.bg

Монографията исторически проследява процесите, които предхождат и които влияят при самото създаване на висше образование за куклен театър в България.

Като преподавател по сценична реч живо се интересувам от изследванията на Илков и Георгиева относно спецификата във връзките драматургия-кукла-слово-жест-въздействие в кукления театър и отразяването им при създаването на методически единици. Убедена съм, че темата не може да се разглежда изолирано от биографията на двамата доайени Атанас Илков и Николина Георгиева.

Изследването започва като биографична справка. Но акцентите падат върху събитията, които след задълбочен анализ, се налагат като мотивационно водещи при техните творчески и педагогически търсения. Повечето факти са вече известни, но поставени в светлината на личностното и професионалното изграждане на двамата от тандема се изгражда психологически профил на двамата. От тук до разгадаването на кодовете-мотиви заложили във всеки детайл от тяхната откривателска дейност има само една крачка. Монографията категорично утвърждава Илков като създател на нова естетика в кукленото изкуство в България и идеен двигател на новата образователна методика. Николина Георгиева като откривател и създател на допълващи системата методики. Двамата като неразривен тандем, говорещ на един и същи творчески език и проповядващ една и съща кукленотеатрална естетика. Така изследването се превръща в историография на кукления театър и на образованието за куклен театър в България.

Трудът има за цел да припомни пътя за създаването на уникалната методика за обучението на куклени актьори, която отваря пътя на българското куклено изкуство към Европа и света и носи признание на българската школа и до днес.

THE TANDEM or HOW THE FIRST METHODOLOGY OF PROFESSIONAL PUPPET ACTORS TEACHING WAS CREATED

Ilkova, Katerina (2018), Sofia, Seven Ways Ltd., ISBN 976-619-91254-0-3,
e-mail: ilkova_theatre@abv.bg

This monograph follows the historical processes, that preceded and influenced the creating of higher education for professional puppet actors in Bulgaria. As a theater voice and speech assoc. professor I am greatly interested in Ilkov and Georgieva's puppet theatre work, that is focused on the specific links between dramaturgy-puppet-speech-gesture-impact and their influence on the training of future puppet actors. I am confident that this theme should be examined by exploring the biography of the two doyens Atanas Ilkov and Nikolina Georgieva.

The study starts as a biographical information. After a thorough analysis, the emphasis falls on the events, that have proven to be the essential of their artistic and pedagogical work. Most of the facts mentioned in the book are very well known, but put in the light of Ilkov and Georgieva's personal and professional growth, a precise psychological profile of the two is being created. Thus, the reader is one step closer to revealing, in details, the motives, of the tandem during their inventive research. This monography proves Ilkov as the inventor of a new puppet theater aesthetic and the main person engaged in the concept of a new educational methodology in Bulgaria. Nikolina Georgieva is the inventor-creator of additional techniques to Ilkov's method. The two "speaking" one artistic language and spreading the same puppet theatre aesthetic unites them in an undivided tandem. Thereby, their research becomes the historiography of the puppet theatre Education, followed by professional puppet theatre in Bulgaria.

This book's main goal is to recall the process of discovering a unique methodology for training professional puppeteers. A methodology that opened the door to the world and that gives recognition to the Bulgarian puppet theatre to this day.

И ПРОГОВОРИХА

Илкова, Катерина (2014), София, ТАРА Пъблишинг ООД, ISBN 978-954-9723-17-5, E-mail: ilkova_theatre@abv.bg

Монографията разработва темата за словото в кукления театър като го изследва във всичките му аспекти – от драматургичния текст, през звучащото слово, до зрителското възприемане на естетическите послания чрез интонацията. Интересът към характерния глас, който актьорите използват при изграждането на характеристиката на куклените герои, логично налага исторически преглед на гласовите изяви на куклите още от древен Египет, Гърция, Далечния изток, през средновековна западна Европа до наши дни. Данните са трудно достъпни и оскъдни, но налагат извода, че звучащото слово в кукления театър, не е отстъпвало от позицията да намери своята най-въздействаща върху зрителя формула. Изследването не подминава гласовите изяви и на куклите в границите

на османската империя, и в следосвобожденска България. Особен интерес предизвикаха съвременните спорове и дискусии около потребността от използване на характерен тембър при провеждането на търсено естетическо въздействие в процеса на оживяване на театралната кукла.

За първи път давам определения, формулирам понятията гласово-говорна характеристика и гласово-говорни възможности и темпоритъм на кукленотеатралния герой. Разработвам параметрите, които влияят върху изграждането на точна гласово-говорната характеристика на героя. Въвеждам термина вероятна интерпретация като възможност за куклен персонаж, който оживява, но не може да изпълнява естетически функции. Посочвам възможности за методическа работа с куклените актьори за постигане на убедителна гласово-говорна характерност на куклен персонаж.

Целта на монографията е да обърне внимание върху специфичните изисквания за работа на куклените актьори в характерен режим, който се използва и в дублажа и при озвучаването на анимационни герои. Това от своя страна да провокира усъвършенстване методиката по сценична реч при работа с кукловоди, която пълноценно да отразява особеностите при работа с характерен глас, извън основния актьорски тембър.

AND THEY HAVE SPOKEN

Ilkova, Katerina (2014), Sofia, TARA Publishing Ltd., ISBN 978-954-9723-17-5,
e-mail: ilkova_theatre@abv.bg

This monography is focused on the speech in the puppet theatre and all its aspects – dramaturgy, sound of the speech, the perception of the aesthetical ideas by the audience, through actors' intonation.

The viewers' interest towards the characteristic voices, that actors use to portrait a character, logically leads to a historical review of the voices used in puppetry from the time of ancient Egypt, Greece, the Far East, through middle age Europe and nowadays. Despite the shortage of historical information, a conclusion can be made: the speech in the puppet theater, through the ages, has always had the greatest impact on the audience. This study also explores the speech characteristics of the puppets in the Ottoman empire, and later in the newly freed Bulgaria from Ottoman rule.

A focus on the contemporary arguments and discussions regarding the aesthetic impact on using or not using a characteristic timbre while playing with a puppet is put.

For the first time the following definitions are mentioned: voice-speech characteristic, voice-speech capabilities and tempo rhythm of the puppet theatre character. I developed the parameters that influence the process of building up a voice and speech characteristics of a character. I introduced a new term: „probable interpretation “– a puppet character that “lives” on stage, but carries no aesthetic

functions. In order to achieve a convincing voice-speech characteristics of the puppet, I point out variants of methodical ways to work with the puppeteers.

The purpose of this monography is to underline the specific requirements and characteristics, while puppeteers and actors work with their voices. Similar techniques are used in animation voice over. All this leads to a development of the theatre speech methodology. A methodology that will be of a full value to the work with a characteristic voice, outside the safe zone of the basic actor timbre.

ПОДГОТОВКА НА ГЛАСА ЗА ХАРАКТЕРНОСТ

Илкова, Катерина (2010), София, Хабилизационен труд по конкурс за заемане академична длъжност „Доцент“, в НАТФИЗ „Кр.Сарафов“,
E-mail: ilkova_theatre@abv.bg

Хабилизационният труд анализира задълбочено проблемната акустична среда, в която протичат изявите на актьорите кукловоди. Изучават се многообразни медицински изследвания, правят се дедуктивни връзки. Като следствие се извеждат доказателства за възможността човешкото тяло цялостно да функционира като излъчвател на гласови звукови вълни. Изучават се различни акустични изследвания, следствие на което се разработват варианти за използването на акустичната среда като ретранслатор на гласови звукови вълни.

Посвещава се отделна методическа част на упражнения, чрез които студентите биха могли да усвоят необходимите умения за излъчване и ретранслация на тези вълни.

Целта на труда е да намери научнообосновани пътища за развиване на специфичните гласови техники за работа с различни гласови тембри без напрежение. Да систематизира упражнения за усвояване както на горепосочените техники, така и на техники за контрол върху неакустична звукова среда, необходими на кукленотеатралните актьори за пълноценно звуково въздействие върху публиката.

PREPARING FOR A CHARACTERISTIC VOICE

Ilkova, Katerina (2010), Sofia, Research work qualifying for a competition for acquiring the academic position „Associate professor“, NATFA „Krstyo Sarafov“,
e-mail: ilkova_theatre@abv.bg

This research analyzes, in depth, the problematic acoustic environments, where the puppeteers perform. A variety of medical studies are being presented, followed by inferential conclusions. Thus proving the whole human body being capable to function as a sound waves emitter. Different acoustic studies are presented, followed by variants of using the accosting environment as a retranslator of the sound waves.

There is a separate methodological section presenting exercises that students can practice in order to acquire the needed skills to successfully send out the sound waves.

The purpose of this work is to discover scientific based ways of mastering the voice techniques, avoiding damage, in order to use different timbers. Furthermore, to organize a system of knowledge for puppeteers, needed for them to take control of a non-acoustic environment and being able to have the maximum aesthetic effect on the audience.

РЕЗЮМЕТА НА СТАТИИТЕ, ПРЕДСТАВЕНИ НА КОНКУРСА ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“

ТЕМБРИРАНЕ И КУКЛЕН ТЕАТЪР

Илкова, Катерина, Сборник „50 години висше образование за куклен театър“, София, НАТФИЗ, 2012, стр. 241-247, ISBN 978-619-90000-1-4
E-mail: ilkova_theatre@abv.bg

Статията прави връзка между докторската ми дисертация „В търсене на естетическо въздействие в кукления театър, чрез гласово-говорна характеристика на героя“ и реабилитационния ми труд „Подготовка на гласа за характерност“. Очертава проблеми, които не са пряко засегнати тях. Допълва ги с нови изследователски оценки. Трасира бъдещите насоки, в които трябва да продължат анализите и търсенията в областта на сценичното слово за кукловоди. Набелязва няколко теми – за връзката между техниката на тембрирането и умението да се извеждат естетически послания чрез него и за ролята на приказката при осъществяването на тази връзка. Обосновава значимостта на проблеми, към които би трябвало да се насочи бъдещата изследователска мисъл в областта на кукления театър.

THE TIMBRE AND THE PUPPET THEATER

Ilkova, Katerina, A collection of studies „50 Years Higher Puppet Theatre Education“, Sofia, NATFA, 2012, pages 241-247, ISBN 978-619-90000-1-4

e-mail: ilkova_theatre@abv.bg

This article serves as a connection between my PhD dissertation “Examination of the aesthetic impact of the voice-speech characteristics of the character in puppet theatre” and my research dissertation I have written for my associate professorship “Preparing the voice for a character”. It provides additional research and discusses unidentified problems. It provides foundation for future puppet theatre voice-speech research. It points out various themes – the connection between the timbre technique and the aesthetic impact of handling it correctly and the role of the fairy tales in the process. It defines the importance of particular issues, which could serve as a base for future analysis in the field of puppet theatre.

СПЕЦИАЛНИ ФЕСТИВАЛИ ЗА СПЕЦИАЛНИ ТЕАТРИ

Илкова, Катерина, Годишник НАТФИЗ, София, НАТФИЗ, 2013, стр. 148-153, ISSN 1314-0760

E-mail: ilkova_theatre@abv.bg

Статията коментира два фестивала – единият в Казахстан, а другият в Чувашия, Русия. И на двата участвах с кукления спектакъл „Приказка от прежда“. Признанието, което получих в Казахстан се изразяваше в организирането на майсторски клас по словесно действие с кукли, воден от мен. В Чувашия бях удостоена с наградата на фестивала за цялостен спектакъл и за актьорско майсторство. Получих и сертификат за придобиване умения за работа с деца с особени потребности. Провокирана от признанието на международната общност статията коментира темата за умението на актьора да провежда естетическо послание, чийто носител е кукления герой. В първата част коментирам проблема в контекста на настоящето на Казахстан. Страната е на кръстопът между съветското си минало и своята казахска идентичност. Анализира се отражението на този конфликт върху съвременния казахстански куклен театър. Втората част на статията анализира темите от фестивала за зрители с особени потребности в Чувашия. Акцентът също пада върху умението да се извеждат естетически послания, чрез емоционалния заряд на звучащото слово.

SPECIAL FESTIVALS FOR SPECIAL THEATRES

Ilkova, Katerina, A COLLECTION OF STUDIES NATIONAL ACADEMY OF THEATRE & FILM ARTS, Sofia, NATFA, 2013, pages 148-153, ISSN 1314-0760

e-mail: ilkova_theatre@abv.bg

The article provides a comment on two festivals – one of them being in Kazakhstan and the other – in Chuvashia, Russia. I participated in both with the same performance - “ The tale of yarn”. After receiving positive feedback, the organizers invited me to lead a master class themed act-through-speech in puppet theatre. In Chuvashia I was awarded with the prizes for best performance and best acting. Furthermore, I earned certification for the ability to work with children with disabilities. This international recognition influenced my research on the ability of the actor to emphasize the aesthetic message through the puppet. The first part of the article asserts the existent problems of Kazakhstan – for instance, the country’s crossroad between its Soviet Union past and its national identity. A deep analysis is provided on how this reflects on the Kazakhstan puppet theatre. The second part of the article provides a study on the Chuvashia festival theme, connected with people from the audience with certain disabilities. Additionally, it emphasizes on the ability of the puppet actor to send out a message with the aid of the emotionality of speech.

ЗА СЪВРЕМЕННИТЕ КАПАНИ ПРЕД АРТИКУЛАЦИЯТА

Илкова, Катерина, Годишник на НАТФИЗ, София, НАТФИЗ, 2015, стр. 99 – 104, ISSN 1314-0760

E-mail: ilkova_theatre@abv.bg

Статията извежда на преден план парадокса за липсата на пълноценна гласово-словесна комуникация между хората във века на високите технологиите и скоростните комуникации. Анализира взаимовръзките между тях. Прави изводи, основния между които е, че съвременния начин на комуникиране се отразяват върху словесното междуличностно общуване не само при оформянето на мисълта, но и като създава нови проблеми при артикулацията. Анализира повечето от тях и посочва решения за преодоляването им.

OF THE CONTEMPORARY TRAPS SET IN MODERN ARTICULATION

Ilkova, Katerina, A COLLECTION OF STUDIES NATIONAL ACADEMY OF THEATRE & FILM ARTS, Sofia, NATFA, 2015, pages 99 – 104, ISSN 1314-0760

e-mail: ilkova_theatre@abv.bg

The article stresses on the lack of sufficient personal verbal interaction in the age of technology and high-speed communication and analyzes the links between them. One of the main conclusions is that the manner of communicating at present, reflects on verbal communication not only in formulating thoughts, but also causes negative effect on articulation. The article analyzes these effects and provides the necessary solutions.